

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3—K.
Vidéken: „ 9 „ „ 4'50 „

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Az ipartörvény revíziója nagy ambíciója volt, mindig az máig is a kereskedelmi miniszteriumnak. Ez a revízió nagyon sokat felel abból a tenger anyagból, a mely az ipartörvény terén szükséges és haladéktalan módosításra vár. Szerényi államtitkár, aki elejétől fogva nagy odaadással foglalkozik az ipartörvény revíziójának keresztül hajtásával, még mindig újabb és újabb látókört talál maga körül, a mely irányban a revízió módosításával szélesebb körű ipari érdekek biztosítása van kapcsolatban.

Igy legujabban az ácsok országos küldöttsége tisztelgett a miniszteriumban az iránt, hogy az ipartörvény revíziója alkalmas adassék meg a jog és működési kör az ácsoknak is, a melyet ugy társadalmi állásuk, mint kereseti viszonyaik megkövetelnek.

Az a válasz, melyet az államtitkár a küldöttséghez intézett, a legmesszebbmenőleg megmagyaráthatja az ácsokat. Az építő ipar szabályozása, valamint az ezzel összefüggésben álló egyenes kérelmi pontok tekintetében adott garanciák, nemcsak a küldöttséget, mint speciális érdek-csoportot tölthetik el bizalommal, hanem általában az egész revízió azt a kedvező benyomást kelti az ország közvéleményében, hogy az ipartörvények revíziójában egy oly reform gyökeredzik, amely Magyarország ipari életét megváltoztatni, annak alapját megerősíteni mindenkor és első sorban van hivatva!

Szavalkunk, irunk, agitálunk, kiállításokat rendezünk, fogadkozunk, hogy milyen praktikusok és élelmesek leszünk ezentúl: aztán hazamegyünk valami iparpártoló eseményről és azon törjük a fejünket, hogy melyik külföldi gyárnak a mutatós silány-ságát vegyük meg karácsonyi ajándékkul a feleségünknek, gyermekünknek. Ez a mi ősi erényünk: a magyar élhéttelenség. Harminc-negyven évünk kopott el ebben a virtusban: hát mi miért legyünk különbek apáinknál? Szinte a szent tradíciók ellen látszik véteni az, aki nyíltan nemcsak vallja, hanem cselekszi is azt, hogy csak magyar iparterméket fogyaszt. Szaválni és írni mindazonáltal szépen tudunk a hazai és helyi ipar pártolásáról.

Tudvalegyő, hogy a képviselőház való-

színűleg plakátokon fogja az ország összes községeiben terjeszteni azt a nagy és jelentős beszédet, amelyet Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tartott a nemzetiségi kérdésben. A nemzetiségi képviselők megijedtek ettől a tervtől már csak azért is, mert az Andrássy beszédét az összes nemzetiségi nyelveken közölnék és lelepleznék az agitátorok viselt dolgait.

Hogy ezt valamiképp ellensúlyozzák a nemzetiségi képviselők, a következő politikájukat jellemző módszerhez akarnak folyamodni. Ők is plakátolni fognak, még pedig Wekerle miniszterelnök legutóbbi beszédének egy kiszakított mondatát.

A miniszterelnök ugyanis legutóbb Maniu Gyulának egy felszólalására reflektálva, azt mondta, hogy ő nem kér a nemzetiségi szerzetetéből. Wekerle itt természetesen a Maniu Gyulák szerzetére gondolt és ez a beszéd különben is csak válasz volt a Maniu felszólalására, aki gúnyosan kínálta fel az ő szerzetüket a magyar faj iránt. Ha tehát a nemzetiségi Wekerle beszédének ezt az egy mondatát plakátirozzák, nyilvánvalóan ferdítenek. Ami azonban nem skadályozza meg tervük kivitelében. Sőt.

A nemzetiségi ezenkívül plakátirozni akarják Olay Lajosnak azt a szélsőségekben mozgó beszédét, amelyet a Juriga-ügyben tartott. Mindezek a plakátok sok százezer példányban oláh, szerb és tót nyelven jelenének meg.

Tehát lesz részük a nemzetiségi vidékeknek egy kis parázs plakátháboruban.

Magyar iparfejlesztés.

A kormány bevallott célja az, hogy a magyar ipart 1917-ig nagykorosítsa. Vagyis, hogy hazánkat iparilag oly helyzetbe hozza, hogy a jelzett határidő bekövetkeztével gazdaságilag saját emberségéből önállóan és függetlenül megtudjon élni. Ne szoruljon másra, ne különösen az osztrákra, melylyel 1917-en tul annál jobban rendezhetjük gazdasági viszonyainkat, mentül kevésbé leszünk rászorulva.

Ez a nagy cél azonban egyoldalú kormányintézkedésekkel, nem lesz elérhető. Ipartörvényekkel, állami intézkedésekkel, hatalmi szóval teremteni nem lehet. Hasztalan igtatjuk a törvénytarba, hogy „legyen ipar.“ Ebben

sohase lesz oly teremtő erő, mint abban volt, hogy: „legyen világosság!“ A kormány legfőbb utakat egyengethet ott, a hol arra szükség van, de ez utakon nekünk, mindnyájunknak kell megindulnunk, ha a kitűzött célt el akarjuk érni. „Mindnyájunknak el kell menni!“ Ez volt a jelszó, mikor a honmentés volt napirenden. Dehát vajjon most nem ugyanerről van szó? Vajjon nem a gazdasági jólét és függetlenség-e az alapja mindennek, még a politikai függetlenségnek is? Mit ér a törvényben biztosított titulus a függetlenségre, ha nincs meg a kellő vitulus annak gyakorlati érvényesítéséhez? Ki ne tudná a nem is oly régi osztrák programot, mely szerint Magyarországot előbb szegénynyé kell tenni, hogy azután osztrákká tehessék? A kik ebben utaztak, azok jól tudták, hogy egy nemzetet ugy lehet legbiztosabban levenni a lábáról, ha kihúzzák alóla a megélhetés talaját. És ha jól megfigyeljük a dolgokat, könnyen beláthatjuk, hogy többekévesbbé burkoltan, de annál következetesebben ma is e program alapján dolgoznak odaát és mi szépen segítünk nekik abban, hogy saját magunk alatt fűrészeljük a fát, mert évről-évre több pénzt dobtunk a Lajtán át s ezzel anyagi viszonyainkat évről-évre nehezebbé tesszük, amit a folyton emelkedő kivándorlás is bizonyít.

Tehát ma is honmentésről van szó s ma is minden jó hazafira nézve az a napi parancs, hogy „mindnyájunknak el kell menni!“ Csakhogy nem a harc mezőre, hanem a hazai ipar mezejére. És nem is véráldozattal, hanem csak egy kis anyagi áldozattal. Mert a hazai ipar fejlesztése korántsem oly komplikált kérdés, minőnek sokan hirdetik abból a temérdek szóból, írásból és előkészületekből, amik e kérdést évek óta körülveszik. Egyszerű Kolumbusztójas az egész s az eredmény azon fordul meg, hogy mentül kevesebbet beszélünk róla, de annál többet tegyünk érte.

Az iparfejlesztés — iparpártolás. Ha a társadalomban van elég hazafiság, öntudat, áldozatkészség és komoly akarat, akkor iparunk megizmosodik és virul. Ha ezek hiányzanak, minden kor-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számkökögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Methogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszertárban. — Az üvegeket 6—bevonat.

mánytörékvés hiábavaló s a helyett, hogy a hazafias cél felé közelednének, igenis közeledünk a Kolonics célja felé: lassankint végkép leszegényedünk s mint rothadt gyümölcs, lehulunk azon karok közé, melyek évszázadok óta mind jobban körülfonnak és agyonszoritának.

Szükségesnek tartjuk ezek ismétlését ép most azért, mert a karácsonyi ünnepek rendkívüli bevásárlásokkal járnak s ha a hazafias tekintetek nem bírják áttörni közönyünk burkait, a Megváltó születési ünnepe csak sietteti iparunk halálát, mert az idegen ipar révén kivándorló minden fillérünk gazdasági életünk egy-egy vércseppje s egy-egy kivándorló vérünk előhírnöke.

Igaz, hogy iparunkban nincs elég üzleti szellem, mozgékonyosság és életrealitás az érvényesülésre. Míg az idegen ipar csillog, villog, sippal, dobbal reklamiroz, elkápráztat és csaknem utunkat állja: — addig a hazai cikk bizonyos szürkeségbe burkolódik s megvárja, hogy keressük és fölfedező utakat tegyünk utána. Nem számol eléggé a közönséggel, mely rendszeren ahhoz nyúl, a mi utjába tolikodik. Nem tudunk hódítani s ez majdnem akkora bajunk, mint a közönyünk. Iparosaink nem tudnak a modern viszonyok közé illeszkedni. Nem akarják észrevenni, hogy nem úgy van most, mint volt régen, mikor a közlekedési viszonyok is, de meg a kereskedelmi viszonyok is csecsemő korukat éltek s a fogyasztó majdnem kényszerítve volt arra, hogy otthon és hazából szerezzék be szükségleteit. A mai változott viszonyok között azonban az iparos életrealitásáért és kereskedőink hazafiságáért hátrul a földadat, hogy a fogyasztó megfogására irányuló

leleményességükkel ellensúlyozzák az idegen versenyt. Mert a legtöbbször nem a fogyasztóban, nem társadalmunk luxus hajszolásában s idegent majmoló szenvedélyében, hanem a forgalombahozatal hiányosságában van a hiba és a baj.

Ma már a forgalombahozatal is magában véve egy külön mesterség, mondhatnók: művészet, mit iparosainknak föltétlenül meg kell tanulniok, kereskedőinknek pedig az eddiginél fokozottabb mértékben kell elősegíteniök.

Karácsony és a tulipán.

Szegény piros tulipán — mintha nem lett volna, úgy veszett nyoma a debreceni társadalomban. És ha most nem közelednek karácsony szent ünnepe, alig is lett volna alkalmunk, hogy emlékeztetjük azokat a tulipán-jelvényűket, amely hazafiságunkra figyelmeztet és hazafiságra készítet. Sajnos, Debrecenben nem emlékeztet ma már semmi a tulipánkorszakra, a hatása egy pár korosmai boros poháron kívül nem nyilvánul meg semmiben.

Másutt széles e hazában bezzeg virul és aratja gyümölcseit a tulipán. A vidéki tulipánszövetségek állandóan akcióban vannak, nem szünnék meg tevékenykedni, s nem pihen a leleményesség, amelylyel a tulipán eszméjét szolgálják. Különösen most karácsonyt megelőzőleg, nem fölösleges, hogy a tulipánra gondoljunk. — Az ünnepet mindenkor nagyobb mérvű vásárlás előzi meg, de különösen nagy a vásárlási hév, most a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg.

Nem végzünk haszontalan munkát, amikor a közönség figyelmét felhívjuk, hogy mikor vásárlásait eszközölné, ne feledkezék meg a magyarok jelvényéről: a tulipánról.

Ha eddig nem is diszította keblét, tűzze ki mindenki tulipánját, amikor vásárolni betér egy-egy üzletbe. Lássák az a kereskedő s legyen annak erkölcsi hatása alatt, hogy az, aki üzletébe belépett, magyar kereske-

dőtől, magyar gyártmányt óhajt venni. A vevőt pedig haasa át az a tudat, hogy ebben az országban csak magyart szabad venni, magyart szabad ajándékba elfogadni és magyart szabad ajándékozni.

A tulipán főcélja arra volt fektetve, hogy a magyar ipart elősegítsük, megteremtjük. A magyar iparnak piac kell, csak természetesen, hogy ennek a piacnak első sorban az ország határain belül kell megteremtődnie, mert messze még az az idő, amikor iparunk a maga általánosságában, kivételben a külfölddel felveheti a versenyt.

Más városokban a hol a közönségben van hozzávaló idealizmus, megteremtődött a magyar védőegyesület, a tulipán vásár s más egyéb a magyar iparcikkek támogatására. Így pl. Temesvárott a védőegyesületnek kereskedő tagjai a központ által hitelesített közös árjegyzéket bocsájtottak ki a magyar gyártmányokról, a fővárosban, Komáromban s még vagy harminc vidéki városban tulipán kiállítások nyitnak meg a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg. — Itt a közönség magára van hagyatva, kiszolgáltatva a kereskedők lelkiismeretességére, mi-órt kétszeres buzgósággal kell ennek a közönségnek számot vetni a helyzettel, kétszeres igyekezettel kell ápolnia a tulipán jelentőségét s a karácsonyi ünnepekre csak azt vegye meg, amiről kétséget kizárólag meggyőződik, hogy magyar gyártmány.

Egyház és iskola.

Egyháztanácsülés. A debreceni ev. ref. egyház presbiteriuma a hó 16-án, vasárnap délelőtti 10 órakor az egyház tanács-termében közgyűlést tart, amelyen egyházi részről Kiss Albert lelkész, világi részről pedig Simonffy Imre, főgondnok elnököl. Az egyháztanácsülés tárgysorozata a következő: 1. Jelentés arról, hogy a f. évi december hó 5-ik napján tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve december hó 7-ik napján hitelesített. 2. Behívott új presbyter felesketése. 3. A választók névjegyzéke elleni felszólalásokra vonatkozó küldöttségi javaslatok. 4. A gazdasági bi-

Milyen a magyar?

Írta: Gyallay Domokos.

A jó hírért, névért,
A szép tisztességért,
Ők mindent hátrahagynak.
Balassa.

Csak a mottó a régi, a történet új. És valóban megesett, igaz történet. Természetesen, hogy a fölteit kérdésre nem felel meg teljesen, de aki akar, érthet belőle.

A Bécsben állomásozó ezredek közt a mienk úgynevezett mintá ezred volt. Ugy ki nem tudta csipni magát semmiféle szervezet, mint ami hevesi, egri fiaink. Már pedig Bécsben katonának parádé a földolog. Fejedelmi látogatók érkezésekor, udvari ünnepek, körmenetek, tiszti temetések s effélék alkalmával rendszeren mi adtuk a diszszázadot.

Egyszer a diszszázadnak valami fő-fő generális temetésére kellett rukkolni. Az ilyesmi parancsban szokott állani. Eszerint az összeválogatott fiúk a Wagner kapitány kommandója alá kerültek; ennek kellett másnap a sírnál a sortűzet vezényelni. A temetés előtt való nap, mint ilyen szereplések esetén szokás, Wagner kapitány próbát tartott a diszszázaddal.

Rideg, durvalelkű ember volt a kapitány, példája a pöffeszkedő osztrák tisztnek. — Bicskás betyár! ennyit tudott magyarul.

A parancs szerint délután, a kaszárnya udvarán sorakoztak a legények. A kapitány maga kommandírozott.

Eleinte gyönyörűen dolgoztak; öröm volt nézni egyenes sorukat, nagy készségüket és ügyességüket. De hiába a kapitány kutya kedvében volt, tiszter-huszosz megismer-

tetett minden gyakorlatot. Marsolás, megállás, ide-oda fordulások, fegyverfogás, elcsattintás, csupa olyan dolgok, amiket a legénység gépiessen tud már s hamar megun. Hovatovább kedvüket veszítve s beleszédülve a sok hiábavalóságba, hibákat kezdtek csinálni, rosszul léptek, el-elmaradoztak a kommandótól. Ez annyira dühbe lovalta a kapitányt, hogy futatni, fektetni, zavarni kezdte őket a kaszárnya udvarán s ordított rájuk veszettül, mint valami hitvány csordára.

Sokáig tartott a hajsza, lihegve verejtékezett és csupa sár volt a legénység, mikor a kapitány egy kis pihenőt engedett.

— Megmutatom, ki az erősebb, várjatok csak! — toporzéskolt a sor előtt a hős germán.

Mi önkéntesek a kaszárnya ablakaiból néztük az oktalan kinzást, de hát katonának, magyar fiúnak tűrni az első parancsolatja, elfojtott keserűség a békessége.

Mikor a fiúk egy kicsit kifújták magukat, csináltak még egy pár kifogástalan fordulót s erre a kapitány is megkegyelmezett nekik. Nyilván a hangját akarta eltenni másnapra. De már sötétedni is kezdett. Oszlás után a legénység nagy része felkullogott a szobákba. Nehányan azonban, — jobbára az altisztek — az udvaron maradtak és rendre-rendre egy kis magazin mögé húzódtak. Eleinte élénken, majd lassan, titokzatosan kezdtek diskurálni. A végén egy szakaszvezető sorra vette őket s mindegyikkel kezét fogott.

Mit forralhattak ki maguk között?

Volt a lennmaradtak közt egy Kis Imre nevű káplár. Értelmes, derék, tisztességű magyar fiu, példás, jó katona. Ezzel a fiuval — dacára a reglama szigoru tilalmának — barátságot tartottam. Egy szobában laktunk, fölöttesem is volt kezdetben.

Csak én voltam a szobában, mikor Kiss Imre belépett.

— Mégis gyalázat önkéntes ur, hogy így bánnak a magyarral! — csapta le haragosan egyet mását az ágyra.

— Biza szomorú dolog, hagytam helyben.

Nem akartam titokszegésre készíteni, de szerettem volna tudni, hogy mit főztek ki. Bizott bennem, sokszor kérteit meg erő is, arról is, reméltem, hogy kéretlenül is el fogja mondani.

Letörülte magáról a verejtéket, megkeföldött s aztán egy hosszút sóhajta, lefűt az ágya végére. Halgatott egy darabig; úgy sejtettem, hogy a kérdéseimet várja. De nem kérdeztem.

— Holnap megadjuk a kapitánynak, de úgy, hogy tudom nem lesz major belőle egyhamar! — kezdte el végre. Arra vágy, azért kinezza az embert félholtra... De most az egyszer megkapja a magát.

— Csak valami bolondot ne csináljanak! Szóltam, észintén aggódva a sok derék magyar fiúért.

— Nem lesz a' bolondság, csak ránk kell bízni. Kicsi dolog lesz az egész, de Wagner kapitány örökre megemlegeti.

— Mit akarnak?

— Hát azt, hogy — de ez titok önkétes ur! — piff, paff, puff, olyan lövést adunk holnap a temetésen. Voltunk mi már tiszti temetésen, tudjuk, hogy milyen sortűz dukálna. Hanem mi csinálunk holnap egy olyan komédiát, várja csak Wagner kapitány! Megeheti a méreg, megölheti a szégyen miatunk.

Megértettem, hogy Kis Imréék mit akarnak. A diszlövés úgy szép, hogyha min-

zottság végzése az ev. ref. tanítók fizetés-rendezése illetőleg drágaság pótléka tárgyába. 5. Dr. Tóth Károly jogtanár kérvénye az iránt, hogy az egyház pénztárából járó fizetése a naptári évnegyedek szerint fizetése. 6. Küldöttségi jelentés a gazdasági gondnok számadásainak megvizsgálásáról. 7. A gazdasági bizottság f. évi 1430. sz. végzése 10.000 kor. erejéig a kisbirtokosok országos földhitelintézetének alapítványából vétel iránt. 8. A szamosfalvi ev. ref. egyház segélykérvénye templomának javítására. 9. A százdelői ev. ref. egyház segélykérvénye leégett templomának és egyházi épületeinek újra építésére.

Séta a vándor kiállításon.

Alig néhány évtized előtt a magyar közönség még ridegen elzárkózott a képzőművészet elől és a festészetrel, szobrászattal foglalkozó egyéniségeket, csupán mester embernek, kézírónak tekintették.

A nyugati kultúra ma már örvendően hazánkban is megvetette lábát és művészeinknek ennél fogva elég tág terük nyílik a magyar közönség között érvényesülni és képeiket — ami a fő — eladni.

A képekkel és szobrokkal szemben úgy látszik nem mutatkozik a főváros Molochnak és így vándor kiállítások révén jut a jó vidékek és a fővárosi művészek képeiből — részletfizetésre is.

Debrecenben eddig a Műpártoló egyesület rendezte a kiállításokat és valljuk meg őszintén, hogy egyes helybeli festőművészek alkotásain kívül alig volt a kiállított dolgok között — felakasztásra érdemes.

Nem így most, amikor a képzőművészeti társulat vette kezébe a dolgot és vándorkiállítások révén megismerteti a vidéki közönséggel festő és szobrász művészeink kiválóbb alkotásait. Ahol egy Bencur, Mednyánszky, Hegedüs, Grünwald Béla, Nagy Zsigmond, Szinyeyi Merse Pál résztvesz

egy-egy vászonnal, illetve szoborral, az a kiállítás feltétlenül kellő nivón áll. És így is van.

A gyönyörűség és elragadtatás érzése vesz rajtunk erőt, amint a városi székház nagytermében elhelyezett képek között sétálunk. Nem lehet ezeket futólag megtekinteni és úgy kritikát gyakorolni, hanem meg kell állni egyes képek előtt és el kell magunkat ringatni abba a hangulatba, amely a képrő művészt eltöltötte a képek megalkotásánál. Rögtön szemünkbe tűnik a képek ügyes elrendezése és a lehetőség szerinti kellő világításba helyezése. Már maga ez is művészet, mert hisz jól tudjuk, hogy a legkifünőbb művészi alkotás is elveszti hatását, ha nincs kellő világításba helyezve. Ez a rendezőség érdeme.

Csak rövid időt tölthettem ma a tárlaton s így főbb vonásokban számolok be az ott látottakból, fenntartva magamnak azt a jogot, hogy még referálhassak a sé-táimról.

Az első teremben rögtön egy fiatal festő képe tűnik fel: Vesztróczy Manó portrajta, amely Iván Ede újságíró ábrázolja. A nagy teremben vannak elhelyezve a nagy mesterek képei. Hegedüs, Herkules képe dominál. A nagy vászon sikerült Hegedüsnek Herkules tépelődését teljesen érvényre juttatnia. A középen a hatalmas mitológiai alak, jobbra a vöröshaju bujaság balra a szemérmes munka. Arceal bár a bujaság felé néz, de hatalmas testét már hatalmába kerítette a munka. A jobb szögletben szerényen huzódik meg egyik legnagyobb művésznünk: Bencur Gyulának két alkotása. Egy női portrajt és „Amorettek” című alkotása. Bencur még a régi iskola híve és amint a képeit szemléljük, szinte önkéntelenül kérdezzük: nem jobb volt a régi? Bencur képei fölött van egy kicsiny kép, Kardos Gyula festette és „Szakértő” a

címe. Nem festette, hanem rálehelte azt a képet Kardos a vászonra, mert elképzelni is hihetetlen, hogy van a világon olyan ecset, amelylyel olajfestéket úgy lehessen kezelni. Nincs az a finom tollrajz, mely tulszárnyalja rajz dolgában Kardos munkáját. Nagy Zsigmond „A falu rózsái” című vásznával megnyerte a főváros 4000 koronás díját, de meg is érdemelte. Csodálatos a hatása báró Mednyánszky „Téli est” című képének. Azt tudjuk, hogy Mednyánszky mestere a fényhatások kihasználásának, de e képen felülmulta önmagát is. A fák töredező gallyain szinte érzik a csöndes, téli légrezégés. Grünwald Béla „Festés előtt” című képe is sikerült alkotás, csupán anatómiai tévedése nagyon szembetűnő. A női modell lábai rövidék, s ezért veszít értékéből. Kunfi „Any a gyermekével” című képét már láttuk néhány tárlaton. Bakó: Gyulai Pál portrajta nagyon sikerült. Skuteczky Döme: „Elmélázva” című képe igen poetikus, ugyszintén Hegedüs László „Lámpa mellett” c. vászna is. Szinyeyi Merse Pál önarcképe a megévesztésig hű. Akik ismerik a művészt, úgy találják, hogy a kép szinte „ozog és beszél.”

Zala György a kifünb szobrász két ismert dolgával van képviselve: A király és a meghalt királynő mellszobrával. Tökéletes alkotás mind a kettő.

A helyi művész kolóniát: Bosznay István, Bakos Tibor és Pálffy József képviselik.

Bosznay „Nyári est” című képe rendkívül hangulatos, szép munka, de különösen nagy méreteivel hat. Pálffy ismét kedvenc témáját a tengert vetette vászonra. A „bóra” című képével a színházak és a perspektiva teljes, de a parthoz közel a hullámok nagyon mereveknek látszanak. A másik képe a Quarnero partján levő kis kikötő már sokkal jobb.

Van még a tárlaton sok, kiváló munka, melyekről legközelebb írok.

—éka—

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Péntek december 14 én Csiky Gergely születésének évfordulója alkalmából a Vasember dráma.

Szombat 15 én János vitéz daljáték.

Műsor változás. Tekintettel arra, hogy a Vig özeveg operette újdonsághoz szükséges jelmezek, díszletek és a hatás világításához nélkülözhetetlen villany felszerelések, a rendez időre el nem készülhetnek, az igazgató kénytelen volt „a Vig özeveg” első bemutatás előadását néhány nappal későbbre illetve f. hó 19-re szardára halasztani, ennek következtében a holnapra hirdett „Vig özeveg” helyett a „János vitéz” daljáték kerül színre. A címszerepben Zilahynéval, a többi szereplők Vida Ilona, Radó Anna, Szakácsné, Bay, Arkossy, Polgár, Sarkadi, Szabó Gyula, stb.

Vasárnapi előadások Vasárnap d. u. mérsékelt helyárrakkal, 3 órai kezdéssel színre kerül ez idényben először a Csere-lányok nagy sikert aratott operette, melybe a társulatnak csaknem összes tagjai részt vesznek a 2 ik felvonásban előforduló Cabarett hangverseny keretében a kis „Wilson” nővérek egy eredeti Bessarabiai „Argyillán” táncot mutatnak be: az operette főszereplői Föthy Frida, Lónyai Piroška, Radó Anna, Vida Ilona, Szakácsné, Sarkadi, Polgár, Arkossy, Bay, Dézay, stb. Este 7 és fél órakor rendez helyárrakkal színre kerül a bpesti Vigszínházban nagy sikert aratott bohózat az „Arany gyapju” újdonság itt

den fegyver egyszerre dördül el, mintha ágyuból lötték volna. Nagy gondot fordítanak erre katonáknál, különösen Bécsben, ahol ma ennek, holnap a más stratégiának kell ez uton bizonyítani, hogy a hadsereg harc képes. A stratégák nagyon figyelnek a diszlovések mineműségére és ebből következtetnek az illető ezred fegyelmességére. Van példa rá, hogy egy rozsol sikerült sorlüz miatt nyugdíjba küldték a vezénylő tisztet. A Kis Imrék elhatározása tehát elég nagy veszedelemmel fenyegette Wagner kapitányt. Most előléptetése küszöbén egy ilyen orr, aztán várhat még egy darabig. Piff, paff, puff, ha jó csinálják a legények, lesz rángatása vitézi szemöldököknek és arcok elmozdulása Wagner kapitány irányában. Ott lesz a helyőrség minden nagyobbacska tiszte és mindezek hallani fogják a piff, paff, puffot. Nem rossz számítás a fiuktól... A halott azért békén pihenhet, úgy sem pihen valami sok babéron.

Megvallom, ti okk in örültem a fiuk tervének. Az a hős germán hadd kapjon leckét a lenézett magyar fiuktól.

— Csakhogy ki ne tudójék, mondtam Kis Imrének.

— Kezet adtunk, felelt ez kurtán. Másnap délután két órakor állt föl a díszszínpad.

Itélet napig sem állított volna ki Wagner kapitány olyan sort, a maga fajiájából. De persze ő nem volt megelégedve a kicskásokkal! Egyiknek csákóján, másnak borjúján, bakancsán, harmadiknak tartásán kapott hibát. Es ezekre lóhátról a kardjával mutatott rá... Ezek után még jobban megérdemli, hogy a lövésükkel megszégyenítsék.

Alig vártam, hogy hazajöjjenek és Kis Imrét kikérdezhessem a történetekről. a szo-

bában vártam rá, mikor megjöttek és a kapitány szétengedte őket. Mi lehet az oka, hogy azonnal szétengedte és nem csináltatott velük egy-két óráig büntető gyakorlatot? Mert így szokott.

— Nos, hogy volt? kérdeztem a belépőtől.

— Ugy ment, mint a zsinór! — intett Kis Imre büszkén a kezével.

Ezt is megértettem. Kis Imre azt akarta mondani, hogy úgy ment, mintha zsinóron huzták volna. Vagyis egyszerre dördült el a díszlüz, úgy, ahogy a kapitánynak legjobban tetszhetett. A legszebb díszlüz lehetett...

— Hiszen maga azt mondta, hogy el fogják rontani, hát mégis másra fordultak? kérdeztem egy kicsé boszankodva. Persze mikor tette került a dolog, odalett a vitézség...

Kis Imre nem felelt; gyorsan lehányta magáról az alkalmatlan felszereléseket. Mikor egészen rendben volt a kiszuszanta magát, így magyarázta meg a dolgot:

— Mást gondoltunk önkéntes ur. Ha jól meghányja-veti, igazat ad nekünk. Annyi zöldtollas, piros nadrágos németet nem látott még egy esomóban, mint amennyi előtt nekünk ma löni kellett. Még hercegek is voltak, azt mondják. Hát azt higgye az ebadta sok németje, hogy a magyar ilyen olyan, még löni se tud. Hát engedjük, hogy leszóljának? ... Ördög vigye a kapitány dolgát, de olyan sortüzet adtunk, hogy a szájuk is távra maradt... Hadd lássák, az ebadták!

Nem vitatkoztam Kis Imrével. De eszembe jutott, hogy mit mondott volt Ballassa Bálint a magyar vitézekről ezelőtt háromszáz évvel.

először. A főszereplők Békés, Szakács, Terneyi Bérei, Hahné Aranka, Szabó Irma, Lukács Juliska, stb.

HIREK.

Hajdúvármegye közgyűlése.

— Második nap. —

— december 14.

Alaposan megcsappant az érdeklődés Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának mási közgyűlése iránt. Ma már, a második napon a tisztviselőknél kívül alig néhány bizottsági tag jelent meg.

A közgyűlést ma is 9 órakor nyitotta meg Wessprémy Zoltán főispán. Idegen törvényhatóságok átiratával kapcsolatban elhatározta a közgyűlés, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz a sztrájk törvény megalkotása, a mezőgazdasági munkásmozgalmak megállítására és a földesiek üzérkedés megakadályozására iránt. Ugyancsak feliratot intéz a vármegye a képviselőházhoz, hogy a kormák és italmérségi helyiségek vasárnap délelőtti tíz órától zárva tartassanak. Törvényhozási úton kívánja rendeztetni a megye a néptanítók anyagi helyzetének ügyét, a tót nemzetiségi sajtó nemzetellenes üzemeit, magyar nyelvű cégfeliratok kötelező használatát, a végrehajtási eljárást, a végrehajtók államosítását és az országos huszdrágaság megszüntetését.

Hosszu vitára adott alkalmat a hajdúszoboszlói képviselőtestület határozata községi takarékpénztár létesítése iránt. Az állandó választmány javasolja, hogy a város érdekében semmisítsék meg a határozatot. Az állandó választmány javaslatát nagy többséggel elfogadták.

Ezzel kapcsolatban sorba veszik a szoboszlói vonatkozású ügyeket és Kovács Gyula alispán nehézményezi, hogy Szoboszló város még nem adott a jövő évre költségvetést.

Fekete Sándor szoboszlói polgármester kijelenti, hogy van Szoboszlón más sok hiba is és várva várja a vizsgálatot, hogy a bajokon segítve legyen.

A megyebeli községek és városok felebezéseinek egész halmaza következett. Ezek során megsemmisíti a közgyűlés Alsó-Józsa községnek nagyközséggé tételét célzó határozatát.

Hajdúhadház község határozatot hozott az iránt, hogy a községnek 195 ezer korona vagyonát a bősörményi községi takarékból kivesszék s azt magasabb kamatra a hadházi két takarékpénztárba helyezik el. A határozatot alaki okok miatt megsemmisíti a közgyűlés.

Lengyel Imre indítványozza, hogy a megye feliratot intézzen a képviselőházhoz, hogy gyakorló ügyvéd országgyűlési képviselő ne lehessen. A közgyűlés az indítvány felett napirendre tért.

Nádudvar község kéri a közgyűlést, hogy a kéményseprési szabályrendeletet olyan formán módosítsa, hogy ki-ki maga sepherhesse a kéményét. A közgyűlés elutasítja a kérelmet, a szabályrendeletet a társadalmi törvény értelmében változatlanul fenntartja és annak a végrehajtását a legnagyobb szigorral végrehajtja. — Ebben az irányban utasítást adnak a főszolgabíróknak,

hogy a szabályrendelet végrehajtásánál a törvényhatóság rendelkezéseinek szerezzen érvényt és a kéményseprők mellé megtámasztásuk esetén karhatalmat adjon.

Végül számvevői jelentéseket intéztek el, mire a közgyűlés tizenegy órakor véget ért.

— **A városi vízvezeték létesítésére** küldött bizottság holnap, szombaton délelőtti tíz órakor ülést tart.

— **A vándor képtárlat megnyitása.** Tegnap délután nyitották meg a városi színház nagytermében a képzőművészeti Társulat vándor képtárlatát, mely ünnepségre Debrecen város társadalmának színe-java megjelent. Jelen voltak a megnyitáson Wessprémy Zoltán főispán, Porubszky Jenő táblai elnök, Széll Farkas, dr. Tüdös Kálmán, Kovács József, dr. Csikos Sándor, Bosznay István, Bakos Tinor, Mihalovics Jenő, Domahidy Elemér, Baosinszky Vladimir, Lestyán Adorján, Zedwitz ezredes, s nagy-számu hölgyközönség.

Kevéssel öt óra után felhangzott Rácz Károly zenekarának muzsikája. A Himnusz játszott a zenekar. Közben félkörbe állott a közönség — körülfogva Wessprémy Zoltánt a műpártoló egyesület elnökét és Balogh Bertalan igazgatót, aki szép beszédben üdvözölte a főispánt. Beszédében utalt azokra a sikerekre, melyek Felsőmagyarország városaiban a vándorkiállítás osztályrészévé jutott és azon reményének ad kifejezést, hogy a sikereket Debrecenben, a magyarság központjában gyarapítani van kilátás. Utána Wessprémy Zoltán lelkes beszédben megnyitottnak nyilvánította a kiállítást és végigjárta a két termet. A képek egyes elhelyezése fölött pedig meglepődését fejezte ki. A kiállított képek művészeti értékéről lapunk más helyén emlékezünk meg.

— **A honvédség új egyenruhája.** A honvédelmi miniszter, — hír szerint — hogy nemzeti jellegétől a honvédséget teljesen meg ne fossza, a jelenlegi reformált uniformis mellé még egy diszruhát fog elrendelni. Ez a honvédhuszárokéval egyenlő aranyzsinóros mentéből és fehér kócsagtollas kalpagból fog állani. Az új uniformis viselése már újév után kötelezővé fog válni,

— **A csödtörvény módosítása.** A budapesti hitelező védegyelet igazgatósága elhatározta, hogy felhasználva tagjainak gyakorlati tapasztalatait, behatóan fog foglalkozni a csödtörvény azon egyes szakaszával, amelyek módosítását a gyakorlati tapasztalatok alapján kívánatosnak tartja. Evéből összes tagjaihoz körözüvényt intéz és az ez úton gyűjtött anyagot egy külön bizottság fogja feldolgozni.

— **A rendőrség szervezése.** A város jog és pénzügyi bizottsága tegnap délután folytatta a város szervezeti szabályzatának tárgyalását. A rendőrség szervezetével foglalkoztak és hosszas vita után megállapodtak a következőkben: A rendőrfőkapitány mellé titkári minőségben gyakornokot osztanak be; az iparügyosztályt, valamint a közigazgatási ügyosztályt egy-egy rendőrkapitány vezesse, míg a bejelentési hivatal élén rendőrfogalmazó álljon; ugyancsak rendőrfogalmazó osztássék be a közigazgatási ügyosztályt vezető kapitány mellé is. A

rendőrség legénysége 132 emberből fog állni. Lesz ezen kívül 14 lovasrendőr. A mezőrendőrségi ogyosztálynál a rendőrfőkapitány mellett 2 rendőrfogalmazó, 2 napidijas irnok, 3 mezőbiztos és 7 mezőrendőr fog működni. A számvevőség szervezetét így állapították meg: főszámvevő, számvevő. 2 első osztályú számtiszt, 3 másodosztályú számtiszt, 2 számgyakornok és egy irnok. Elfogadták végül a főszámvevő és a főmérnök hatásköréről szóló szakaszt,

— **A marokkói sáska irtására** a földművelésügyi miniszter költségvetésében mint új kiadás 100,000 korona van előirányozva. A marokkói sáska, amely hazánkban először 1890-ben jelentkezett, az utóbbi években a Nagyhortobágyon, valamint Jász-Nagykun-Szolnok- és Heves vármegye területének egy két községében észleltetett. Az irtást az előző években az eddig ismeretlen ciprusi sóvény alkalmazása mellett, hajtással végezték, de az idén az irtásra 24 darab sáskairtó gépet vettek alkalmazásba. — Jövőre, hogy a sáska elterjedésének a veszélye elkerültesse, az irtási munkálatokat fokozott anyagi erővel fogják végezni.

— **Jubileumi bankett.** E hónap 15 én díszes bankett lesz Budapesten a Royal szálloda dísztermében. A bankettet hirdetői vállalatának tíz éves jubileuma alkalmából Leopold Gyula rendezzi, aki a bankettre a fővárosi és vidéki sajtó minden szereplő alakját meghívta.

— **Sestakerti rizling,** Mayer Jenőnél.

— **Mégis csak jönnek a kulik!** Számtalanszor fölvetették és meg is cáfolták azt a hírt, hogy a békésmegyei nagybirtokok, kényszerítve attól a körülménytől, hogy régi arató munkások Mezőfiek bujtogatására nem akarnak szerződést kötni, kínai munkásokat hozatnak aratásra. Most teljesen hiteles forrásból értesülünk, hogy a békésmegyei gazdák, élükön Wenkheim gróffal, igenis hozatnak be kínai munkásokat és a napokban a szerződés is perfektuáltatott. (Gróf Wenkheim maga 120 arató párt hozat.) Szomorú következménye ez az izgatásoknak, melyekkel a lelkiismeretlen bujtogatók az utolsó falat kenyeret is kiütik a nyomorgó munkások kezéből.

— **Nagy idők tanui.** Egyre ritkulnak a hősök sorai, kiknek elhunytáról hírlapjaink a „nagy idők tanui állandó rovatban szoktak megemlékezni. Az 1848—49 szabadságharoban résztvevő honvédek ezek a hősök. Az élők iránt az ország akkép rója le hálját és elismerését, hogy egy 5k, mint özvegyeket honvédyugdíj címén állandó állami ellátásban részesíti, még pedig tekintet nélkül társadalmi és vagyoni állapotukra. A m. kir. kormány évi működéséről szóló jelentésében 1898 től kezdve, évről-évre beszámol e téren történt intézkedéseiről a miniszterelnökség. Ezen kimutatás szerint 1905-től a következő nyugdíjakat élvezik a honvédek. Ezredes 1560 korona, alezredes 1368 kor., őrnagy 1250 kor., százados 1032 kor., főhadnagy 864 kor., hadnagy 744 kor. A tisztek özvegyei a nyugdíj felét kapják. Őrmester és özvegye 180 kor., tizedes és özvegye 120 kor., köztiszt és özvegye 96 korona. — A statisztikai kimutatás szerint éltek: Tábornokok 1902-ben 4, 1903-ban 3, 1904-ben 1, 1905. év végén 1; törzstisztek 1902. év végén 60, 1903-ban 54, 1904-ben 25, 1905-ben 17; főtisztek 1902-ben 1054, 1903-ban 961, 1904-ben 791, 1905-ben 675; legénységi állományban 1902-ben 11975, 1903-ban 11489, 1904-ben 9978, 1905-ben 8715. Az özvegyekkel együtt húzott nyugdíjat 1904-ben 11608, 1905. év végén 10082.

A legszebb és legelkelmasabb
— karácsonyi —
ajándékok legolcsóbban

BORSOS KATA Piac-utca 54.
óra. és ékszer üzletében szerezhetők be.

Ha meggondoljuk, hogy a szabadságharc élő hősei a dicső csatákat 57, illetve 58 év előtt vívták, s tudjuk, hogy a honvédsorokban 15—16 éves ifjak küzdöttek, bizony mindnyájan ma már közel van a 80. életesztendőhöz, sőt azon túl is. — A magyarok Istene áldja meg őket! Az élő nemzedék pedig, melynek nem jutott az a szerepe, hogy a haza üdvéért véres csatamezőben küzdjön, kegyelete jeléül emlékezzék meg ezen hősekről és olvassa el tetteiket. Tanuljunk honszerelmet tőlük és azt, miképp kell nehéz napjainkban nélkülözések árán is a haza javára fáradozni.

— **Tiszteletteljesen tudatom, hogy** karácsonya diszeimből és cukorkáimból csemege üzletemben kiállítás rendeztem, oly dusan rendezkedtem be ez időnyre ezen áruval, hogy a legkényesebb ízlést is kielégíthetem. Minthogy azonban a karácsonyi ünnepeket megelőző napokban oly nagy a vásárlók száma, hogy teljes áttekintést a n. é. vevő közönség nem nyerhet, kérem hogy a karácsonya diszek megvásárlása céljából üzletemet már most méltóztatásuk felkeresni. A kiválasztott diszeket a leg gondosabban csomagolom el, és kívánatra az ünnepek elérkezéig megőrzöm. Teljes tisztelettel Mayer Jenő.

— **Trachoma a tanyán.** Az ideai főszorosáson megállapították, hogy az egyiptomi szembetegség már a debreceni tanyákon is fellépett. A betegnek talált 5 legényt kórházba szállították. Miután ez a szembetegség rendkívül veszedelmes, továbbterjedésének meggátolására a hatóság megteszi a kellő óvintézkedéseket.

— **A postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címezése.** A karácsonyi és ujévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélküli való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címezésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

Különösen szem előtt tartandók a következők:

1. Pénzt, ékszert más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad.

2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon; kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó.

Vászon vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsinnyal többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsinig keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal lezárni kell.

A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó.

3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősebb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címeiben ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő.

A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím faládkára, bórdrabra vagy erős lemezpapírra írható, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni.

A papírlapokra írt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Felülte kívánatos, hogy a faladó nevét és lakását, továbbá a címet összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címet lelesné, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címet felső részén is kiüntesse.

5. A csomagok tartalmát úgy a címet, mint a szállítólevélben szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre és Bécsbe szóló élelmiszereket illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat, (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címeiben, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.)

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivételére szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Nagyvárad, 1906. december hó 8 án.

Schöpfung, s. k.

— **Bosnyákok monstre küldöttsége.** A delegációk mostani ülésezése alkalmából egy monstre-küldöttség érkezett Boszniából Budapestre, hogy sérelmeiket a delegáció tagjaival megismertessék. A 120 tagot számláló, érdekes nemzeti viseletben pompázó bosnyák küldöttség holnap a képviselőházba is ellátogat, hogy megtekintse a magyar parlamentet és tanuja legyen egy képviselőházi ülésnek.

— **A tanítók féláru vasuti jegye.** A kultuszminiszter jól megokolt átirában arra térte a kereskedelmi minisztert, hogy a nem állami tanítók és tanárok részére is engedélyezze féláru vasuti jegy váltására szolgáló igazolványokat. A kereskedelmi miniszter erre szakvéleményt kért a máv. igazgatóságától és ez megadhatónak ítélte a kérelmet. Ely módon nem sokára meglesz a várva várt féláru jegy váltására szolgáló igazolvány.

— **Friss virstli minden kedden és pénteken** Mayer Jenő csemege üzletében.

— **A francia kulturharc.** A kormány kiutasította az országból monsignore Montagnini, aki a pápai nuncius visszahívása óta a Szentzséket képviselte Franciaországban és e minőségében a francia püspöki karral tudatta a pápa utasításait. A Szentzsék képviselőjének lakásán bírósági bizottság kutatást tartott, azután a rendőrségre kísérték Montagnini este pedig rendőrbiztosok elszállították az olasz határra. Clemenceaut meginterpellálták a kamarában a kiutasítás dolgában és válaszában kikelt a pápa ellen, aki — ugymond — parancsot adott a francia törvények megsértésére. Róma hadat üzent Franciaországnak, — mondta a miniszterelnök, — a kormány pedig elfogadja a harcot. Montagnini azzal a kéressel fordult Toriell gróf olasz nagykövethoz, hogy kiutasításának visszavonása végett tegyen lépéseket. Toriell gróf megtagadta a közbenjárást, mert be van bizonyítva, hogy Montagnini adta át a francia püspöki karnak a pápa utasításait, amelyekkel a törvény megsértésére biztatta.

— **Halálos párbaj nők között.** Rómában, a Via dei Chiavari-n élt Filippo Pallazoli, fiatal művész a kedvesével, a 29 éves Bigardi Mariával. Ugyan azon házban lakott atyjával, egy tekintélyes római bankárral a 22 éves Candida de Santis, aki szintén szerelmes volt a fiatalemberbe. A két nő között már gyakran fordultak elő heves féltékenységi jelenetek. A napokban elhatározták, hogy szerelmi viszálykodásuknak szabályszerű párbajjal vetnek véget. Mind a ketten fölfegyverkeztek egy borotvával, aztán bezárkóztak egy szobába s ott, mint a furiák, vetették magukat egymásra. Már mindketten több sebből véreztek, amikor Candidának sikerült végre keresztül metszenie ellenfele gégéjét. Erre ő maga kiáltott segítségért és kórházba vitette a szegény Mariát, aki ott meg is halt. A gyilkos leány azután önként jelentkezett a rendőrségnek.

— **Lincselések az Egyesült-Államokban.** Az összegyűjtött statisztikai adatok szerint a lincselések az Egyesült-Államokban aggasztó mérveket öltének. 1905. október 1-től 1906. szeptember 30-ig terjedő időszakban nem kevesebb, mint 215 lincselést követtek el, míg a múlt évben 143, 1904-ban pedig 151 lincselés fordult elő. A legtöbb lincselés természetesen a déli álla-

mokban történt. Legelső helyen áll Alabama 43 esettel, utána következik Dél-Carolina 32, Mississippi Virginia 14, Centucky 10, Texas 9 és Tennessee 6 esettel. — Az északi államokban a lincselési esetek ritkábbak ugyan, mindezáltal Missouriban 3, Illinois államban 2, Pennsylvániában 2, Ohio államban pedig egy eset fordult elő.

— **Az amerikai kivándorlás.** New-Yorkból jelentik, hogy a magyarországi bevándorlók száma még egyre növekedik. A múlt héten is kétezerhatszázhatvanhét ember érkezett Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük 494 magyar, 1200 tót, 350 német, 516 horvát és 177 román.

— **Szociálista népgyűlés.** Horváth Gusztáv és társai bejelentették a polgármesternek, hogy a hó 16-án, vasárnap délután a Széchenyi térről a Széchenyi, Piac és Páterfia-utcákon felvonulnak a helybeli szociálista párt tagjai, akik a Margit-fürdő telepén nyilvános népgyűlést tartanak. A polgármester tudomásul vette a bejelentést.

— **Megbüntetett házigazdák.** Ma egész csapat háztulajdonos ellen tették jelentést a rendőrök, amért házuk elől nem separtetik el a haviat. Ezuttal figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy gondot fordítsanak a gyalogjárdák tisztaságára és homokoltassák a sikos utakat, mert a rendőrség ellenkező esetben szigorúan jár el velük szemben.

x **A legjobb formájú férfi kalapok** kendők 4—6 koronáért legizlésebb selyemnyakkendő már 1 koronától feljebb. A Nyakkendő királynál

x **A chrónikus bronchialis hurut ellen** sikerült oly szert találni, amely a hurutos tüneteket gyorsan visszafojtja, az étvágyat előmozdítja és az elgyengült testet erősíti; ezen szer a „Sirolin Roche”. Az orvosok által kipróbálva és ajánlva, kitűnő hatásánál fogva gyorsan ismertté és kedvelté vált, mivel még régi, elhanyagolt bajoknál, ahol már semmiféle szer sem használt, kiválóan beválik. „Sirolin-Roche” gyógytárakban kapható.

x **Pérez szivar és cigaretta tárcák női kézi táskák és bőröndök** Men'ze áruházában, Kossuth-utca 4. szám alatt a legolcsóbbak. 625—x—9.

x **Schaftánciskolája** folyó hó 18-ikán nyílik meg. Külön boston órák.

x **Bálbizottságok figyelmébe!** Jávidházy Kálmán könyvkötő és díszműves (Fűvészkerti utca 9. sz. alatt) ajánl legújabb izlésszerű táncrendeket és rendező jelvényeket, melyekből minták és tervek rendelkezésre állanak. Ugyiszintén legdivatosabb könyvkötéseket és díszműveket készít, melyek mint karácsonyi és ujévi ajándékok legalkalmasabbak. 646—x—3.

x **Magyar gyártmányú és amerikai férfi cipőket** osakis a legjobb minőségben, nagy választékban tart raktáron Békés Lajos uri divat és fehérmű üzlete Debrecen Piac-utca, Örvényház. 641—x—4.

x **Szép jó és olcsó ez a jelszó** Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. 608 x 9

TÁ VIRATOK.

Kossuth állapota.

Budapest, dec. 14. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapota, melyben az utóbbi napok alatt némi visszaesés állott be, tegnap ismét javult s a beteg az éjszakát már nyugodtan töltötte. Házi orvosa, dr. Müller Kálmán egyetemi professor szerint a legutóbbi változások semmi következményekkel nem fognak járni és előrelátástól fogva néhány nap múlva a beteg már elhagyhatja az ágyat.

A delegáció okvetetlenkedik.

Budapest, december 14. Feltűnő az osztrákok külügyi vitájában, hogy a magyar országi tótok elnyomását több szónok is fel-említették az egész delegáció helyeselte tisztán magyar belügyi dolgokba való jog-talan és durva beavatkozást. A tárgyalás so-rán különben számos olyan tapintatlan nyi-latkozatot történt, úgy külső, mint belső po-litikai kérdésben, hogy a külügyminiszter-nek bőszes anyaga lesz mai beszédéhez.

A közös költségvetési provizórium.

Budapest, december 14. A közös mi-niszterek tegnap két havi indemnitást kértek a delegációktól. A magyar delegáció az in-demnitási javaslatot az egyesült négy al-bizottsághoz utasította, mely a javaslatot tegnap este letárgyalta. A magyar delegáció plenáris ülése ma délután fogja tárgyalni az indemnitást. Az osztrák delegáció már teg-nap délután megszavazta a költségvetési provizóriumot. Az osztrákok már a külügyi költségek nyilvános tárgyalását is megkez-dték tegnap a az általános vitát mintegy öt órai tárgyalás után be is fejezték. A külügy-miniszter nyilatkozata, mivel a vita bere-kesztésekor az idő már nagyon előre haladt, mára maradt.

Feloszlatták a német birodalmi gyűlést.

Berlin, december 14. Berlinből je-lentik, hogy a birodalmi gyűlést császári kéziratral feloszlatták. A délnyugat afrika utólagos hitelt a költségvetésen felül elköltött 30 milliót a birodalmi gyűlés nem szavazta meg, az szótöbbséggel bár, de visszautasította. Bülow kancellár erre felállt és fölolvastott egy császári üzenetet, mely a birodalmi gyű-lést feloszlatta. A kérdés megoldására csak két út lehetett: vagy megbukik Bülow és esetleg vád alá is helyezik, amiért meg nem szavazott összeget költött el, vagy pedig feloszlatták a birodalmi gyűlést. Igazi alkot-mányosság szerint csak az előbbi történ-hetett volna, ámde Vilmos császár a feloszla-tást látta jónak. A váratlan esemény a bi-rodalmi képviselők között óriási konsterná-ciót keltett. A helyzet oly válságos, hogy következményei még teljesen beláthatlanok.

Közgazdaság.

A szeszkereskedők követelménye. A szeszkereskedők és pálinkamérők, hogy a szeszkereskedők és pálinkamérők, hogy a szeszkereskedők megvásárolják a galíciai szeszgyá-rosoktól öt évre előre, évenként kétszáz ezer hektoliter szeszt kötötték és kötelezik magu-kat évenként kétszáz ezer hektoliter két rész-letben 37 — 38 koronával átvenni. Ezen szeszbeözönlés mindenestre alaposan le fogja nyomni a hazai szeszgyártást, még pedig rövid idő alatt, mert az első száz ezer hektoliteres részt Galiciából már december 15 én esedé-kes lesz. A hazai szeszgyárosok természet-ezen nagy akcióra készültek a további beözön-lés megakadályozása céljából.

A Coburg uradalom parcellázása. A Coburg uradalom parcellázás alatt álló tanyá-iból a tardi gazdák megvették a tardi nagy majort 1,140. 000 koronáért. A bábolnai tanyá-kat a poroszlói és bábolnai gazdák vették meg. A Klementinapuszta jegyzése még folyik elég jó eredménnyel.

Kőbányai sertésvásár. 1906. decem-ber hónap 14 napján. Hizott sertésárak: Magyar eisörendű: Fiatal nehéz (páronként 320 klpón felül) 124 — 125 fillér, fiatal kö-zép (páronként 251 — 320 klpón) 125 — 126 fillérig. Könnyű (páronként 259 klpón) 126 — 127 fillér. Sertéslelészám: 1906. december 11. napján volt készlet 21816 darab. 12 én felhaj-tatott — darab, 12 én elszállított 550 drb. 13-ára marad készlet 21266 darab sertés. A hizott sertés irányzata változatlan.

LAPZARTAKOR.**A képviselőház ülése.**

Budapest, december 14. A képviselő-ház mai ülését kevéssel tíz óra után nyitotta meg Justh Gyula elnök.

Hoitsy Pál a pénzügyi bizottság elő-adója referál, majd folytatják a közoktatás-ügyi tárcs költségvetésének tárgyalását.

Mecser Bóla hosszan foglalokzik Gol-dics tegnapi beszédével. Sajnálja, hogy nin-csenek itt a nemzetiségi képviselők. Hely-teleníti, hogy a görög egyházakat és isko-lákat aránytalanul magasabb államségélyben részesítik, mint a protestánsokat, holott a görög felekezettiek között a magyar állam-eeszmének oly sok ellensége van, míg a protestánsok mindig bástyái voltak a haza-szeretetnek.

A protestánsok annál inkább megér-demlik a kormány támogatását, mert ők sohasem követelnek, csak kérnek. A költ-ségvetést elfogadják. (Éljenezs.)

Kállay Tamás szemrehányásokat tesz a miniszternek tegnapi szép beszéde miatt, mert mindent elmondott, amivel ő elő skart hozakodni. A miniszternek a tani ókról, illetve azok fizetéséről tett kijelentései teljesen meg-nyugtatták. A tanítók helyzetén segíteni kell, sőt vasuti szabadjegyet is kell adni nekik. (Élénk helyeslés) Elfogadják a költségvetést.

Steiner Ferenc elfogadja a költségve-tést. *A harmadik tudományegyetem felál-lításáról beszél és azt mondja, hogy arra Temesvár város a legalkalmasabb.*

Nagy Sándor a tanítók helyzetével foglalokzik. A nemzetiségi tanítók hazaeli-enes munkájáról beszél és fontosnak tartja, hogy a felekezeti tanítók is tegyék le az állami esküt.

Szólásra jelentkeztek még: Sziklay Ottó, Szász József, Lévay Mihály, Simkó József, Szabó Kálmán, Nagy György, Bu-hos Károly, Csernoch János, Kecskeméthy István, Ballagi Aladár, Hentz Károly, Nyáry Béla, Hellebronth Géza, Csizmazia Ferenc, Piliay István, Nehrebeczky Gyula, Rákosi Viktor, Szatmári Mór, Polonyi Dezső, Bedő-házy János, Kaufmann Géza, Dobroszláv Péter, Artim Mihály és Markos Gyula.

Az ülés lapunk zártakor még tart.

Megörült igazgató.

Budapest, december 14. Dr. Schönbern Gyula, a múzeumok és népkönyvtárak or-szágos igazgatója hirtelen megtévelyodott.

Bánffy Szegeden.

Budapest, december 14. Báró Bánffy Dezső e hó 30-án Szegeden beszédet mond, amelynek során — mint értesülünk — fon-tos politikai kijelentéseket tesz.

Rogény-Csarnok.**Zarándoklás Rákóczi sirjához.**

Irtá: Leitner Mihály. 5

— Instálom alásan, én még Csik Sze-redán tanultam meg anyanyelvemet.

Ekkor tudtam meg, hogy a bukaresti kocsisok fele kivándorolt székely legény. — Ezentul már mindenütt a kocsisoktól kértem utbaigazítást.

Konzulátusunkat is felkerestem. Mondanom sem kell, hogy az osztrák magyar konzulátus hivatalnokai mind németek, az ügy-kezelés és érintkezés nyelve német. Bemutattoztam az alkonzulnak. Báró Haus a neve és elég türethetesen beszél magyarul. Miután megtudta, hogy sok előkelő magyar vendég

időzik a „Freszkáti“ ban, ő is edz jött ebédre. Valószínűleg korán tudta meg utazásunk célját, mert jónak látta onnan incognito el-inálni.

Itt említem meg, hogy Bukarestben 45 000 kivándorolt székely lakik. Többnyire mestaremberek, akik kezük munkája után napról-napra élnek. Ezek mind megtartották a magyar állampolgárságot. Leginkább annak köszönhetjük azt, mivel a honosság meg-szerzése Romániában igen nagy nehézségbe ütközik, ami legjobban kitűnik abból, hogy évente Romániában két, legfeljebb három idegen nyeri el és csakis a képviselőház en-gedélyével a román állampolgárságot.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenetek.

T. J. Be fogja látni ön is, hogy dr. Freund Jenő ur után honnan fúj a szél. Há, csak fujjon. Mi nem érezzük és észre sem vesszük.

Z. Sándor: né. Köszönjük. Karácsonyi számunk-ban jön.

M. I. B. Nagybjom. Elképzelheti, hogy na-gyon sok a dolgunk. Legyen türelemmel megfogja kapni. Mondjuk karácsonyi ajándékul.

Melgen leszállított árak!**Különösen kiemelendők:**

75 Cm. széles Anna flanel
métere 17 kr, 482 x 49

Jó mosó velen és flanelok
métere 25 28. 32 kr.

120 Cm. széles Angol Cheviot
métere 55. 75. 80. 90 kr.

120 Cm. széles tiszta gyapju kockás Cheviot
métere 70 kr.

1 darab mosó Zafir bluz 70 kr.

1 darab flanel bluz 2 frt.

Fekete és színes férfi nyakkendők
óriási választékban, feltűnő olcsó árakhoz

— Maradékok félárban. —

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyegáruház.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Rèthy-féle pemetefü-cukorkánál

vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY** felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Osak RETHY-felét fogadjunk el!

Kugler cukorkák.

Eredeti árakon és csomagolásban
1/4, 1/2 és 1 kgr. dobozokban
és remek selyem dobozokban
kaphatók, 649 12 2

Hegedüs és Sándor cégnél
Kossuth-utca 11.

Utcai lapelárusítók fölvételnek.

Rouger Guillet u. Co. cé! Cognac eredeti francia gyógycognacja

Ezen régi jóhírnevű cég 1801. év óta áll fenn, mely tény eléggé kezdek készítménye megbízhatósága és jóságáért. Nevezett cég a charentei legjobb szőlővidékén saját szőlőtelepein 36 készülő kken párlja cognacját.

Ezen kiválógyógycognac Debrecenben kizárólagos raktáron: **Rác Herman** ur Angyal droguerijában Piac u. 42. szám kapható.
615-6-3.

Serravallo

Minabóra vassal.

Erősítőszert gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Trieszt-Barcola.

A gyógyszárakban pedig 1/2 lit, u. 2 K. 60 fill
121-20-5 1 „ 4 „ 60 „

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, kötelezvényre, váltóra, butorra, életbiztosításra, betáblázásra 3 1/2 4 és 5% ra. Részletfizetésre. **Löhlhoffel & Berlin** W. 35. Válaszbélyeg küldendő.
347-30-1

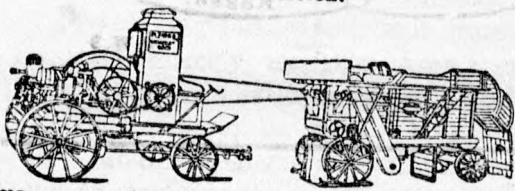
Karácsonyi kívánság.

Fiatal, csinos özvegy **70.000 korona** vagyonnal, férjhez menni óhajt szeretelmű férjhez. Közvetítők kizárva. Nem névtelen ajánlatok „Ideál” „Berlin” 7“ alá küldendők. 596 13 1

— Hirdetések felvételnek —
e lap kiadóvatalában, F őtér 9.

CSAK AZ EREDETI „PLEWA” motorok és loocomobilok

szolgáltatják a legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemerőt malom és gazdasági célokra. Tartósságuk egy emberéletre van kiszámítva. Fogyasztás 2-3 filléryi nyersolaj, benzín vagy szivógáz löerő és óránként. Árjegyzék és költségvetés ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Cím: Dénes B.
motorspecialista.

Budapest, V., Lipót-körut 15. szám
Kérem a címet pontosan feljegyezni és megőrizni

Óh jaj!

Megfojt ez az át
között köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak.

EGGER mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszerár

BUDAPEST,
VI., Váci-körut 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Debrecenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, Steiner Manó Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferencz. Sziltez Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Amerikai Cipőink Feltűnést Keltenek!

A HELYTELEN LÁBBELI-VISELET HIBÁI.

Hibás lábbeli, eltorzult láb. AMERIKAI CIPŐ. Helyes láb. Hibás lábbeli, fájós láb. Amerikai cipő, egészséges láb. Hibás lábbeli, nehézkes járás. AMERIKAI CIPŐ. Kényelmes járás.

Amerika, a haladás és a praktikus fejlődés hazája hosszú kísérletezés és alapos tanulmányozás után megtalálta a cipő helyes alakját, nemcsak a talpét, hanem felsőrész szabását is miáltal Amerika meghódította cipőinek a világpiacot.

Amerikai Cipő-Részvény-Társaság.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 6.

Arjegyzék ingyen és bérmentve 6k.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó birtalmu hentes és mézszáros üzlet; teljes felszereléssel bérbe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul kerestetik. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő község már megvan teremtve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Gyors privát kölcsön

100.000 korona áll rendelkezésemre melyet igénybe vehetnek; Katonatisztek, állami, megyei és városi hivatalnokok s más hitelképes egyének. Budapesti és Bécsi bank képviselőt amortizációs kölcsönökre. Utólagos díjazás s. Meghívásra személyesen jelentkeztem. Fejlesztő L. S. Simonfi u. 19.

Mindenféle

nyomtatványokhoz és hirdetésekhez szükséges klisohéket készít Hajnal Gyula Debrecen Piac u. 9. s. Telefon szám 412.

Népdalokat

zongorán, cigányosmodorban jutányos árért tanít intelligens urleány. Cim a kiadóhivatalban.

Egy használt

de jókarban levő uri gyermekocsi jutányos áron megvételre kerestetik. Ajánlatokat kérek a kiadóhivatalába.

Eladó ház

Csapó utca 34 földel vagy anélkül. 637-11.

Csakvs valódi „Verge“

egészségi papírból készült nicotin mentes cigaretták hüvelyeket használjunk, egydéli főnaktár a Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészkert u. 14. 100 db. „Tiszti“ hüvely 10. „Rákóczy“ 12. „Ambre“ 12. „King“ 8. „Progress“ 10. „Riz Abadi“ 14. „Jogot“ hüvely 12. Anti nicotin fadóbozba 18. 250 db. Anti nicotin fa dobozba 0. töltő 6 krajcár 622-15-1

Egy fiatal

törekvő kereskedő segéd ki röfös rövidáru és divatáru szakmákat érti, szolid fizetéssel alkalmazásra keres. Cim a kiadó hivatalban.

Mielőtt karácsonyi

ujévi s bármely alkalmi ajándékot vásárolna bárki is el ne mulassza megtekinteni a Harmathy Pál könyvkereskedését Fűvészkert u. 14. hol még soha nem létezett leszállított árak mellett, óriási könyvvásár van. — Karácsonyi, ujévi s minden alkalomra, új állapotban lévő ajándék könyvek, zsoltárak, imakönyvek, gyermek mese, képes és ifjúsági könyvek, emlékek, levelezőlap és bélyeg albumok, fényes diszkótésbe soha nem létezett árleszállítással szerezhetők be. Könyvjegyzék ingyen. 624-15-1

Könyv szekrényt

keresek megvételre. Cim a kiadó hivatalban.

Szén

megrendelhető a Neumann társaságban Piac-u. 60. sz. alatt. (Az iparbank mellett) 653-1-1.

Ha köszvényben, reumában, ischiában szenved, vegyen egy üveg 556-66-6.

Dr. Flesch-féle köszvény-szeszt,

mely csuzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható Dr. Flesch E. M. „Magyar korona“ gyógyszerárában, Győr, Baross-ut 24. szám. — Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél már bérmentve utánvétel küldjük.

Gyárosok kereskedők, iparosok részére szükséges klisók előállítását elvállalja Hajnal Gyula Debrecen, Piac-u 9. A klisók nyomó képességőért jótállás vállalattik. — Telefon 412.

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok felcicsérlése által megtéveszteni, hanem legyen inkább meggyőződve arról, hogy a már sok év óta az Ön háztartásában is kipróbált

valódi : Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. —

Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük, — fontosan ezen

védjegyeinkre

és

aláírásunkra:

D. X 74 2 Mz. 06 L.

Franck Henrik Fiala Kassa.

J.W.P.

03-10-2.

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipo tisztítószer

Egyedüli-gyáros-Fritz Schulz jun. részv.-társ Lipcse és Eger.

18-X-286

Az idei karácsonyi vásárunk

SZENZÁCIÓS!

Bosznay J. és Társa

divat- és szőnyegáruháza. Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

M e g h i v ó.

A VASUTI ALKALMAZOTTAK TAKARÉKPÉNZTÁRA RÉSZVÉNYTARSASÁG f. hó 16-ikán délelőtt 11 órakor.

Debrecenben, az „Arany Bika“ szálloda cukrász termében tartja

alakuló közgyűlését,

melyre az összes részvényesek ez uton is meghivatnak.

Debrecen, 1906. december hó 7.

Az alapítók.

TARGY:

1. Jelentés a részvényjegyzésekről és a teljesített befizetésekről.
2. Határozathozatal a megalakulás tárgyában.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. Bejelentése az alapítók által kinevezett igazgatóságnak.
5. Felügyelő bizottság megválasztása.
6. Határozathozatal az alapítóknak adandó felmentvény tárgyában.

Figyelmeztetés: A keres. törvény 156. §-a értelmében az alakuló közgyűlésen minden al-írt részvény után egy szavazat jár, de 10 szavazatnál többet senki sem gyakorolhat.

Felhivatnak a t. részvényesek, hogy részvényeik névértékének netán még befizetetlen 30 %-át az alakuló közgyűlésre az „Általános Takarékpénztár“ debreceni pénztárhoz okvetlen befizessék, vagy postai uton beküldjék. 648-2-2.